

Verksamhetsberättelse 2009

Utväg Skaraborg - samverkan för kvinnofrid

Verksamheten

Utväg är en myndighetssamverkan för kvinnofrid som startade i Skaraborg 1996. De myndigheter som ingår i verksamheten är polisen, åklagarmyndigheten, kriminalvården, hälso- och sjukvården samt socialtjänsten i kommunerna Essunga, Falköping, Gullspång, Grästorp, Götene, Hjo, Karlsborg, Lidköping, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Töreboda samt Vara. Andra viktiga samarbetspartners är frivilligorganisationer såsom kvinnohus, kvinno- och brottsofferjourer i Skaraborg samt Rädda Barnen.

Våld i nära relation är såväl ett brott, ett socialt problem, ett folkhälsoproblem som ett jämställdhetsproblem. För att bekämpa våldet behövs insatser på olika nivåer och av olika myndigheter och man behöver vända sig till både kvinnor, män och barn. Ur detta helhetsperspektiv kan Utväg beskrivas som en myndighetssamverkan, där samtliga myndigheter arbetar utifrån en gemensam plattform i samarbete med andra organisationer. Verksamheten innefattar även en kärnverksamhet bestående av ett program innehållande motivationssamtal, stödsamtal och gruppverksamhet, samt en samordning av detta program och polisens arbete. Med myndighetssamverkan menas det interna utvecklingsarbete som sker inom varje myndighet och organisation som kommer i kontakt med mäns våld mot kvinnor i Skaraborg. Varje myndighet upprättar en handlingsplan över hur arbetet skall bedrivas, och män och kvinnor skall få ett samordnat och konsekvent bemötande.

Mål och inriktning

Utvägs vision på lång sikt är att *våld inte ska förekomma överhuvudtaget*.

Mål för Utväg är;

- Att *förhindra upprepning av våld*
- På sikt *minska förekomsten av våld*

I Skaraborg bedrivs arbetet mot våld i nära relation på två olika nivåer. En basnivå som är kommunernas arbete och en specialistnivå som är Utväg. Kommunernas arbete mot våld i nära relationer regleras i socialtjänstlagen.

Organisation och personal under 2009

Sedan 2005 är Tibro kommun huvudman för verksamheten. För den gemensamma myndighetssamverkan finns avtal om långsiktig samverkan mellan myndigheter skrivna. Tibro kommun har dessutom tecknat ekonomiskt samarbetsavtal med Västra Götalandsregionen samt de övriga 14 kommunerna i Skaraborg.

Ledningen är organiserad i form av en styrgrupp med verksamhetschefer eller av dem utsedd person för samverkande myndigheter. Styrgruppen har i uppdrag att formulera de övergripande målen, fastställa en rambudget samt att följa upp verksamheten. Styrgruppen har sammanträtt 3 gånger under året.

Ordförande Eva Ulfenborg	Socialchef Tibro
Ann Wolmar	Verksamhetsledare Utväg
Marianne Olsson	Socialchef Götene
Christina Lindström	Utredningssekreterare SKAS
Agneta Nilsson Hörnlund	Administrativ chef HSK
Tommy Johansson	stf primärvårdsdirektör
Tommy Hoff	Kommissarie PO 3
Marianne Aldén	Vice chefsåklagare
Dag Bränfeldt	Kriminalvårdsinspektör

Tibro kommun är arbetsgivare för verksamhetsledare , samordnare och utbildare/metodutvecklare.

Arbetsgruppen i Utväg består av en verksamhetsledare samt tre samordnare med heltidstjänstgöring och två metodutvecklare/utbildare på vardera 75%. Totalt 5.5 tjänstefaktorer.

Verksamhetsledare	Ann Wolmar
Samordnare för barn	Carina Eliason
Samordnare för kvinnor	Monica Johansson
Samordnare för män	Michael Ottow
Utbildare/metodutvecklare	Christina Nettelbladh Malm
Utbildare/metodutvecklare	Metha Lindberg Rosenlundh

En av tjänsterna som metodutvecklare /utbildare var vakant under januari- februari 2009 då Metha Lindberg Rosenlundh tillträdde.

Ny organisation från 2010

Skaraborgs kommunalförbund initierade 2008 ett rådslag om det framtida arbetet mot våld i nära relationer i Skaraborg. Processen ägde rum under vintern och våren samma år och avslutades med en rapport. Rapporten var ett resultat av arbetsgruppens diskussioner och innebar förslag till olika förändringar.

Ett av förslagen innebar att trygga och säkra Utvägs framtid genom att lägga fast en ny organisation från och med 2010. Vidare behövdes en kostnadsökning samt ett delat ekonomiskt ansvar för kommunerna i Skaraborg och Västra Götalandsregionen med anledning av Kriminalvårdens upphörande av finansiering av mansverksamheten.

För att stödja förslagen om att samla Skaraborgs specialistfunktioner till Skövde föreslogs även att flytta funktionen som värdkommun från Tibro till Skövde.

Under 2009 har styrgruppen för Utväg tagit fram förslag till ”Överenskommelse om Utvägs myndighetssamverkan” med bilaga ”Arbetsordning för Utväg Skaraborg – samverkan för kvinnofrid” samt ett avtal mellan värdkommunen för Utväg och Hälso- och sjukvårdsnämnderna i västra och östra Skaraborg.

Gruppverksamhet

Under 2009 har Utväg bedrivit elva gruppverksamheter varje vecka under terminerna. Till gruppverksamhet anlitas dels kontrakterade gruppledare, dels gruppledare från befintlig organisation inom BUP och Utväg. Från september har kvinnosamordnaren gått in som gruppledare i en kvinnogrupp. Till mansgruppen anlitas en kontrakterad gruppledare som tillsammans med manssamordnaren bedriver gruppverksamhet. Gruppverksamhet för barn/ungdomar sker med hjälp av gruppledare anställda av barn- och ungdomspsykiatri i Skaraborg. Samordnare och verksamhetsledaren har under 2009 gått in som gruppledare i mammagrupperna som hålls parallellt med barngrupperna.

Kvinnor

Utväg bedriver tre parallella kvinnogrupper per vecka, varav två i Skövde och en i Lidköping. Grupperna har en öppen intagning med sju kvinnor i varje grupp som ses en gång per vecka under 20 – 23 tillfällen. Varje gruppstillfälle är två timmar.

Under 2009 har sammanlagt 51 kvinnor gått i kvinnogrupp i Skaraborg varav 34 av dem påbörjade gruppen under 2009.

Unga kvinnor

I januari startades en sluten gruppverksamhet för sex unga kvinnor. De unga kvinnorna träffades en gång per vecka under vårterminen.

Unga vuxna

Under hösten startade en sluten grupp med fem unga kvinnor och en ung våldsutsatt man. Gruppen har träffats en gång per vecka under höstterminen.

Män

Utväg bedriver två parallella mansgrupper per vecka i Skövde. Grupperna har en öppen intagning med sju max män i varje grupp. Gruppen ses en gång per vecka. Männerna deltar minst 20 tillfällen i grupp men har möjlighet att vara kvar tills de, efter bedömning tillsammans med gruppledarna,

är färdiga.

Under 2009 har sammanlagt 20 män gått i grupp i Skaraborg.

Barn/ungdomar

Under 2009 har fyra gruppverksamheter för barn i åldrarna 6 – 14 år bedrivits. Totalt har 29 barn gått i grupp under 2009. Två grupper under vårterminen och två under höstterminen. Grupperna för barn är slutna. Parallellt med barngrupperna har motsvarande föräldragrupper bedrivits.

Pappagrupp

Erfarenheten inom Utväg är att vi har svårt att nå barnens pappor. Oftast är det mammorna som initierar en kontakt. Papporna är oerhört viktiga för barnen och viktiga att ha med i arbetet. Resultat från en studie av Renner & Slack (2006) har visat att barn som utsätts för omsorgssvikt eller bevittnat våld i hemmet hade större risk att utsättas för våld även som vuxna. Barn som bevittnar våld i hemmet löper upp till 15 gånger större risk för att även bli utsatta för fysisk misshandel (SOU 2001: 72, s. 300) än andra barn.

Under 2009 har Utväg arbetat fram manualer för en pappagruppverksamhet. För detta arbete erhöll Utväg utvecklingsmedel från länsstyrelsen.

Utväg startade under hösten 2009 ett pilotprojekt för pappor som varit våldsamma mot mammor. Papporna hade även utövat direkt våld mot sina barn. Syftet med pappagruppen är att nå papporna, erbjuda dem en möjlighet att få kunskap om våldets konsekvenser för barn samt få möjlighet att bearbeta/förändra sin roll som pappa.

Gruppverksamheten startade med fem pappor i september och pågick under 17 tillfällen, en gång per vecka. Gruppen har letts av två konsulter.

De teman som ingår i gruppverksamheten är t ex. ”Vad är våld, våldets konsekvenser för barn, barns behov och utveckling, kommunikation, konflikthantering, känslor, ansvar för våldet och barns återhämtning, det goda samspelet och papparollen genom tiderna”.

Pappagruppen kommer att utvärderas inom ramen för en steg 2 utbildning i familjeterapi.

Lokaler

Utväg har Skaraborg som upptagningsområde men arbetet utgår från Skövde i hyrda lokaler på Storgatan 20 och Kyrkogatan 18 (separat ingång för kvinnor och barn respektive män).

Även gruppverksamhet för kvinnor, män och barn/ungdomar bedrivs i dessa lokaler (förutom en kvinnogrupp som bedrivs i Familjerådgivningens lokaler i Lidköping).

Vid behov förs enskilda samtal ute i kommunerna där det finns möjlighet att, inom myndighetssamverkans ram, använda andra verksamheters lokaler.

Handledning

Under 2009 har Utväg anlitat externa handledare. Margareta Hydén, professor i socialt arbete vid Linköpings universitet har handlett personal som arbetat med män, kvinnor samt unga kvinnor/vuxna. Ulf Axberg, FD psykologiska institutionen Göteborgs universitet, har handlett personal som arbetat med barn och ungdomar och deras föräldrar.

Manssamordnaren samt gruppleddaren för män har fått handledning av Marius Råkil, specialist i klinisk psykologi och VD för ATV Oslo, vid två tillfällen samt Per Isdal, psykologspecialist vid två tillfällen.

Kompetensutveckling

Kvinnosamordnaren och barnsamordnaren går sedan hösten 2008 en grundläggande psykoterapiutbildning med inriktning mot familje- och nätverksarbete, 30 p, vid Göteborgs universitet.

Verksamhetsledaren har deltagit i ett ledarutvecklingsprogram för Tibro kommuns chefer under hösten/våren 2008-2009.

Manssamordnaren har gått en femdagars gruppleddarutbildning för Per Isdal, specialistpsykolog vid ATV (Alternativ til Vold, Oslo).

Samordnare och verksamhetsledaren har deltagit i en SARAutbildning (Spousal Assault Risk Assessment Guide), en klinisk checklista för bedömning av återfallsrisk i partnervåld. Den är uppbyggd som en kom-ihåg-lista med 20 st riskfaktorer som antas öka risken för återfall i partnervåld. Utbildningen hölls av Henrik Belfrage, professor i kriminologi, Centrum för våldsprevention.

Ekonomi

Utvägs verksamhet har under 2009 finansierats av hälso- och sjukvården, Skaraborgs 15 kommuner samt utvecklingsmedel, beviljade av Länsstyrelsen. Budgeten för verksamheten har hållits. Kommunerna har ej debiterats fullt ut och visst bidrag har återbetalats till Hälso- och sjukvårdsnämnderna i östra och västra Skaraborg.

Utväg - Västra Götaland

I Västra Götalandsregionen har utvecklats ett program med syfte att verka för kvinnofriden. Programmet kallas ” Utväg – Västra Götaland – samverkan för kvinnofrid”. För närvarande består det av tre, från varandra fristående program, som hålls samman av en gemensam målsättning och idéinnehåll. I övrigt kan de programmen komma att utvecklas olika.

Vid två tillfällen under året har verksamhetsledare och samordnare för Utväg Skaraborg, Södra Älvsborg och Göteborg träffats för erfarenhetsutbyte. Utöver detta har samordnarna träffats under året för att diskutera gemensamma frågor.

Utvägs kärnverksamhet

Individuella samtal

Kvinnor

Kvinnosamordnaren har under 2009 fått kännedom om 377 kvinnor. Totalt förekom de i 446 olika anmälningar. Av dessa kvinnor var 225 mammor och hade sammanlagt 441 barn.

Kvinnosamordnaren har under året haft personlig kontakt med 221 kvinnor varav 155 aktualiserades under 2009. Antal besök per kvinna har varierat mellan 1 – 12 tillfällen.

Sammanlagt har 51 kvinnor gått i kvinnogrupp i Skaraborg varav 34 av dem påbörjade gruppen under 2009.

Sammanlagt har 12 unga vuxna gått i Ung vuxengrupp under året (två slutna grupper).

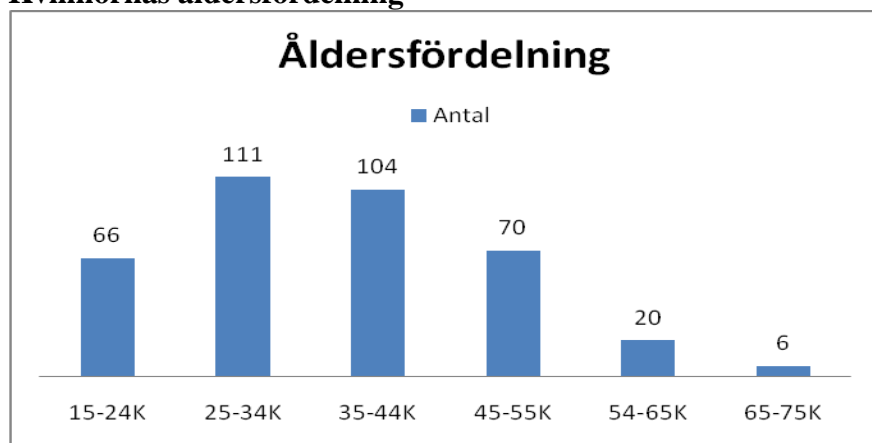
Inkomna ärenden

Kommun	Kvinnor 2009 Totalt antal	Kvinnor 2008 Med över till 2009	Varav mammor	Antal barn
Essunga	10	-	10	20
Falköping	37	2	17	35
Gullspång	7	1	4	11
Grästorp	8	-	3	8
Götene	21	4	9	27
Hjo	12	2	5	9
Karlsborg	7	2	4	8
Lidköping	50	5	30	47
Mariestad	42	5	20	37
Skara	47	7	26	41
Skövde	109	19	51	91
Tibro	21	1	12	22
Tidaholm	22	6	10	20
Töreboda	27	8	9	28
Vara	26	4	15	37
Total	446	66	225	441

Anmälanens ursprung

Polis	Eget	Soc	HSV	BUP	Skola	Anhörig	Annan	K-hus/jou
302	73	35	9	5	2	7	8	5

Kvinnornas åldersfördelning

Män

Under perioden 1 januari – 31 december 2009 har manssamordnaren haft kontakt med 91 män. Under 2009 påbörjade 31 män grupp varav 5 i pilotprojekt pappagrupp. Av dessa är 55 nyaktualiserade enligt remissgång nedan.

	Polis	Eget	Soc	HSV	Övr	Tot
Essunga	1 (8)	-	-	-	-	1
Falköping	- (28)	-	1	-	1	2
Grästorp	- (6)	-	-	-	-	-
Gullspång	- (8)	1	1	-	-	2
Götene	1 (14)	2	1	-	-	4
Hjo	2 (8)	1	-	1	-	4
Karlsborg	1 (4)	1	-	-	-	2
Lidköping	4 (45)	1	-	1	-	6
Mariestad	- (23)	-	2	-	-	2
Skara	- (24)	3	1	1	2	7
Skövde	3 (56)	7	-	2	2	14
Tibro	1 (14)	1	-	1	-	3
Tidaholm	1 (14)	-	1	-	-	2
Töreboda	1 (22)	-	1	-	-	2
Vara	1 (20)	1	1	-	-	3
Totalt	16 (294)	18	9	6	5	54

Siffrorna representerar antal män, siffran inom parentes representerar antal polisanmälningar.

Inkomna ärenden

Polis	16
HSV	6
Soc	9
Mannen	18
Annan	5
Total	54

16 män har nåtts via en direkt uppsökande kontakt efter polisanmälan. Sex har remitterats från hälso- och sjukvården, nio från socialtjänsten. 18 män har själv kontaktat manssamordnaren.

TYP AV KONTAKT

Tfn	82	240 rådgivnings/stödsamtal
Besök	71	Totalt 252 besök (3,5 besök/man)
Grupp	31 varav 5 pappagrupsdeltagare	Totalt 325 gruppdeltaganden varav 52 pappagrupsdeltagande
Brev	24	53
total	90	817 interventionstillfällen totalt vilket innebär snitt 9 interventionstillfällen/man

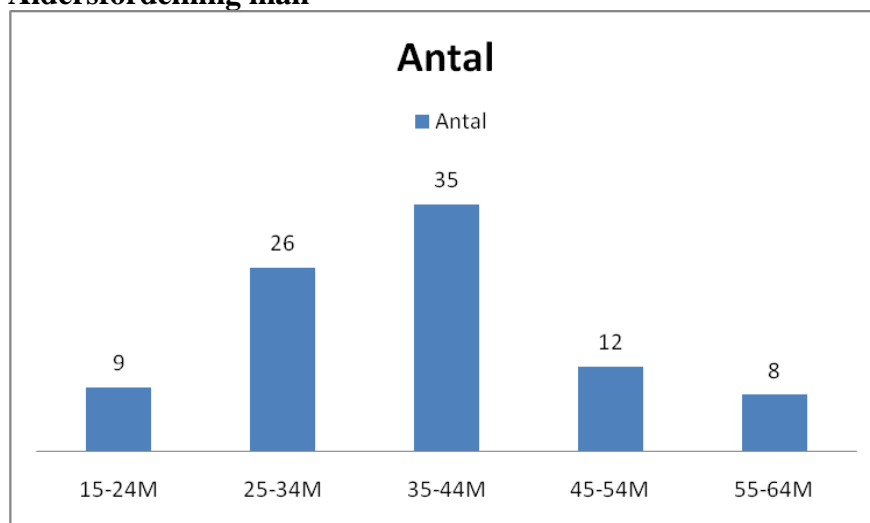
Som framgår ovan har manssamordnaren haft 71 män i samtal och 31 har deltagit i gruppverksamheten. 12 män har gått på samtal och grupp 2009. Samtalskontakten är 3.5 besök per man. Totalt antal besöktillfällen under verksamhetsåret uppgår till 252.

Kommun	Polisanmälningar	Kontakt Utväg
Skövde	56	28
Falköping	28	8
Lidköping	45	9
Mariestad	23	4
Skara	22	9
Töreboda	14	3
Tibro	14	5
Tidaholm	14	3
Karlsborg	4	4
Hjo	8	5
Vara	20	3

Gullspång	8	2
Götene	14	6
Grästorp	6	-
Essunga	8	1
Totalt	284	90

I samtliga kommuner har män polisanmälts för våld i nära relation.

Åldersfördelning män

Barn/ungdomar

Sedan augusti 2001 finns en barn- och ungdomssamordnare inom Utväg. Tjänsten var från början utformad som en projektanställning under tre år och var ett samarbete mellan Utväg och Rädda Barnen. Tjänsten finansierades av medel ur allmänna arvsfonden och Lidbeckska stiftelsen. Projekttiden löpte ut i augusti 2004. Tjänsten förlängdes till och med år 2005 med ekonomiska medel från Länsstyrelsen. Tjänsten som barn- och ungdomssamordnare permanentades från och med första januari 2006.

Under 2009 har barnsamordnaren fått kännedom om 441 barn som lever/har levt i familjer med våld.

ANMÄLNINGAR TILL UTVÄG MED BARN

År	Polis	Annat	Pappa	Mamma	Hsv	Skola	Soc	Egen	Kvinnov	Mans verk	Kvinnohuset	Totalt	Barn i anm	mammor
2009	259	1	1	22	11	4	13	-	43	5	5	364	522 (623)*	239

*I summan ingår övriga kontakter inom mans- och kvinnoverksamheten där det finns barn inom familjen som inte har kontakt med Utväg. Summan är preliminär då ett antal barn förekommer i både mans- och kvinnoverksamheten. Dessa kan inte utsorteras av sekretesskäl

ANTALET INDIVIDUELLA SAMTAL (fysiskt) UNDER 2009

År	Barn 328		Mammor	Pappor	Totalt antal individ samtal
2009	114 Pojkar	214 Flickor	71	8	407

TYP AV KONTAKT antal personer

År	Mammor ind. samtal	Pappor ind. samtal	Barn - krissamtal	Totalt individuella kontakter (personer)
2009	54	6	93	155

KRISSAMTAL BARN

Härkomst

År	Polis/kvinnov	Annat	Mamma	Pappa	Hsv	Skola	Soc	Egen	total
2009	35	6	20	1	21(BUP)	4	13	-	Mansverk 5 105(varav 12 mammastöd

KRISSAMTAL Fördelning – pojkar och flickor

År	Pojkar	Flickor	Totalt
2009	53	52	105

KRISSAMTAL Fördelning – ålder

År	86 och äldre	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00			totalt
2009	6	7	3	6	4	5	5	4	8	8	6	9	8	6	6	4	2	105

KRISSAMTAL Utövat våldet

Biologisk pappa	Styvpappa	Moder
83	20	2

GRUPP Härkomst

År	totalt	Polis/kvinnoverksamhet	soc	skola	annat	mor	Hsv
2009 start vt09 avsl vt 09 start ht 09 avslut jan 10, 4 grupper totalt	29	10	3	2	6	4	4

GRUPP Fördelning – pojkar och flickor

År	Pojkar	Flickor	Totalt
2009	15	14	29

GRUPP Fördelning – ålder

År	-87	-88	-89	-90	-91	-92	-93	-94	-95	-96	-97	-98	-99	totalt
2009	-	-	-	2	2	3	1	4	5	3	4	2	3	29

GRUPP Utövat våldet

Biologisk pappa	Styvpappa
24	5

ÅTGÄRDER

	Anmälningar	Barn	Krissamtal	Grupp	Ind.samtal m. förälder
Essunga	10	20	-	-	-
Falköping	35(36)	35	8	2	3
Grästorp	8(9)	8	1	-	-
Gullspång	6(7)	11	-	1	1
Götene	17	27	4	1	2
Hjo	10(11)	9	4	-	3
Karlsborg	4	8	2	-	2
Lidköping	43(45)	47	3	-	2
Mariestad	37(39)	37	9	2	6
Skara	40(42)	41	12	4	9
Skövde	90(94)	91	26	11	15
Tibro	20	22	7	2	5
Tidaholm	16(19)	20	4	-	3
Töreboda	19	28	3	2	3
Vara	22	37	9	4	6
Totalt	377(394)	441	92	29	60

92 barn har erhållit krissamtal under året och 29 barn har deltagit i gruppverksamhet. Fyra grupper har genomförts (två per termin). Majoriteten som deltagit i grupp är flickor (14 flickor och 15 pojkar) och åldrarna på deltagarna har varit 10 - 19 år.

Föräldragrupp

Parallellt med barngrupperna erbjuds även barnens mammor och en pappa stöd i egen grupp. Föräldragruppen har som syfte att fokusera på arbetet i barngrupperna samt barnens reaktioner under gruppdeltagandet. Gruppledare för föräldragrupperna har varit befintlig personal inom Utväg.

Myndighetssamverkan

Utväg har initierat ett kontaktnät om ca 50 representanter från polis, åklagare, socialtjänst, primärvård samt länssjukvård. Syftet med kontaktnätsarbetet är att ge berörd myndighetsrepresentant spetskompetens inom ämnet ”mäns våld mot kvinnor i nära relation” samt ett uppdrag att, inom den egna myndigheten, finna nya förhållningssätt för att upptäcka och utveckla metoder för att stödja och motivera ett förändringsarbete med berörda kvinnor, män och barn.

18 mars 2009 träffades kontaktpersonsnätverket under dag där Rådslagsprocessens arbete och förslag presenterades av Jan Herstad, processledare för Rådslaget.

Under hösten har två studerande vid Institutionen för journalistik och och masskommunikation vid Göteborgs universitet inlett ett examensarbete i medie- och kommunikationsvetenskap, *En studie om kommunikationen mellan Utväg och deras kontaktpersoner*. Uppsatsen beräknas bli klar i januari 2010.

Projekt Utväg Etapp 2

Under hösten 2002 initierades projekt Utväg Etapp 2, vilket innebär att fyra socialtjänster (Skara, Lidköping, Falköping och Mariestad) vidareutvecklar sitt samarbete med kärnverksamheten i Utväg. Samtliga socialtjänster medger i sitt handlingsprogram för våldsutsatta kvinnor, särskilda resurser för en socialsekreterare/familjerättssekreterare att ha ett särskilt ansvar för kvinnofridsfrågor, ansvara för kunskapsförmedling samt uppsöka samt erbjuda våldsutsatta kvinnor med minderåriga barn, insatser i form av motivationssamtal och stödsamtal. Enligt handlingsprogrammet skall detta arbete samordnas och ske i nära samarbete med Utvägs kärnverksamhet. Under 2009 har Vara kommun tillkommit som ytterligare en deltagande kommun i Etapp 2.

Projektgruppen – bestående av fem socialsekreterare från de aktuella socialtjänsterna samt samordnarna från Utväg - har sammanträffat åtta gånger under 2009.

Utvägs förebyggande arbete

Skolprojekt Utväg – Utbildning/metodutveckling

Bakgrund till Skolprojekt Utväg, vilket startade i januari 2007, var att andelen unga kvinnor som utsatts för våld av sina pojkvänner ökat i antal och uppmärksammats av både polis, skola och socialtjänst.

Länsstyrelsen beviljade utvecklingsmedel för ett förebyggande arbete med attityder och mot könsrelaterat våld i Skaraborgs skolor och två skolinformatörer anställdes. Skolprojekt Utvägs primära målgrupp är elever i årskurs 9 och gymnasieelever. Skolprojekt Utväg vänder sig även till ungdomsmottagningar, skolpolitiker, skolledare, lärare, elevvårdsteam samt övrig skolpersonal.

Skolprojektet samarbetar med Amphi produktion i Göteborg. I arbetet med elever och skolpersonal används Amphis film ”Ingen ser oss” som utgångspunkt för diskussioner, samtal och värderingsövningar.

Sammanlagt har Skolprojektet, under 2009, utbildat 595 elever och ca 132 skolpersonal. Aktuella skolor som utbildats är De la Gardieskolan (Lidköping), Eriksdalsskolan, Helenaskolan, Lundensskolan, Kavelbro- och Stöpensskolan (Skövde), Högelid, Marieholmsskolan, Vänergymnasiet (Mariestad), Karl Johansskolan (Karlsborg) samt Stenstorpsskolan (Falköping).

Det förebyggande arbetet inom skolan har lett till att utbildning även efterfrågats från andra områden. Under 2009 erhöll Utväg utvecklingsmedel från länsstyrelsen för att bredda metod- och utbildningsarbetet vilket innebar att tjänsterna som skolinformatörer ändrades till två metodutvecklare/utbildartjänster .

Det förebyggande arbetet på skolor fortgår. Inriktningen är dock att engagera den egna skolpersonalen i ett eget och mer långsiktigt arbete och att Utväg får en mer handledande funktion gentemot skolan.

Merparten av utbildar/metodutvecklarnas arbete har fokuserats på att nå fler grupper för utbildning. Under året har utbildning skett för personal vid Tidaholms socialtjänst, Arbetsmarknadsenheten i Skara, folkhälsoplanerare från elva kommuner, brukare och personal LSS i Lidköping, chefer LSS Skaraborg FOU, chefer inom äldreomsorg Skaraborg FOU, anhörigstöd Skaraborg FOU, BVC/MVC/UM Lidköping, Migrationsenheten Mariestad, Högskolan Skövde, socialpsykologiska programmet, RFSL Skaraborg, kvinnogrupp från missbrukarenheten Skara samt Volvo kamratförening, totalt 733 personer.

Ett pilotprojekt kring arbete med våld i nära relation bland intellektuellt funktionshindrade LSS i Lidköping har inletts. 14 brukare, kvinnor och män i åldern 24-40 år, har träffats vid fyra olika grupptillfällen och arbetat med frågor kring relationer, våld och sex.

En inledande utbildningssatsning, i samarbete med VKV (Västragötalandsregionens kompetenscentra om våld i nära relationer), för hälso- och sjukvårdspersonal i Skaraborg har inletts. Utbildningen sker under våren 2010 och utbildningen riktar sig till chefer samt övrig personal inom primärvård och länssjukvård.

En metodutvecklare/utbildare har, tillsammans med verksamhetsledaren, varit engagerad i EU projektet SPIRE (Hjo kommun, Spanien, England och Grekland). Arbetet har bestått av planering och ledning av fokusgrupper inom Hjo kommun samt föreläsning om Utväg i Market Harborough i England.

Nationell utvärdering - IMS

Socialstyrelsen och IMS (Institutet för metodutveckling i socialt arbete) vid Socialstyrelsen har ett antal regeringsuppdrag i syfte att stärka kvinnofriden. Ett uppdrag är bland annat att utvärdera metoder och arbetssätt i socialtjänstens arbete med våldsutövande män, våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Utväg deltar i den nationella utvärderingen med sina verksamheter för både män, kvinnor och barn. Utvärderingsarbetet startade under våren 2008 och har fortsatt under 2009. Mansverksamheten i Skaraborg utvärderas som 1 av 8 andra nationella verksamheter, kvinnoverksamheten som 1 av 4 och barnverksamheten som 1 av 12 andra barnverksamheter. Män, kvinnor, föräldrar och barn mellan 9 och 13 år intervjuas av forskare före och efter behandling.

50 män, 50 kvinnor samt 18 barn och 37 mammor har deltagit i forskningen från Utväg Skaraborg.

Kommuner som ingår i Etapp 2 intervjuar kvinnor som skulle kunna gått i Utvägs gruppverksamhet men av olika anledningar ej gjort detta och utgör på så sätt en kontrollgrupp.

Utvärderingarna skall slutredovisas till regeringen innan årsskiftet 2010/2011.

Forskning

Utväg grundar sin verksamhet på vetenskapligt baserad kunskap och bidrar även till att utveckla ny kunskap. Därför är forskning och utvärdering av verksamheten viktig. Utvägs forskning är influerad av den narrativa forskningstradition som bygger på människors muntliga och skriftliga berättande. Utväg inledde sitt samarbete med Margareta Hydén, forskare, redan 1997 och hon har därefter fungerat som handledare samt aktivt forskat inom området.

Ett forskningsprojekt, ”När mamma blir slagen, barn berättar om våld i nära relationer” håller på att avslutas. I det här projektet kommer barn i 10-15 årsåldern till tals genom gruppsamtal och intervjuer. De resultat som hittills publicerats visar att barnen försöker undkomma våldet genom att dra sig undan och gömma sig, men att de inte undgår att höra våldet. 13 maj presenterades forskningsresultaten vid en utbildnings dag för samverkande myndigheters personal i Kyrkans Hus, Skövde.

Ett annat forskningsprojekt som påbörjades under hösten 2008 handlar om misshandlade kvinnors nätverk. Projektet avser att undersöka på vilket sätt det sociala nätverket hos våldsutsatta kvinnor kan vara av betydelse för våldets uppkomst, för hur det upplevs av personerna i nätverket, för de konsekvenser det får för dem och för nätverket som helhet samt nätverkets betydelse för hur våldet kan stoppas. Projektet avser även att studera nätverkets möjligheter att ge stöd och bidra till positiv förändring samt dess eventuellt destruktiva funktion som hinder för förändring. Projektet genomförs tillsammans med forskare från University of Cape Town, som kommer att genomföra en delstudie med samma utformning.

23 misshandlade kvinnor från småstad och landsbygd Skaraborg har intervjuats om sina nätverk av Margareta Hydén. Kvinnorna har haft/har kontakt med Utväg.

Forskning om misshandlade kvinnors nätverk har lett till ytterligare en studie om misshandlande mäns sociala nätverk. Studien beviljades medel under våren 2009 av Brottsofferfonden och påbörjades samtidigt. Fyra män har intervjuats i en pilotstudie. Samtliga män har haft/har kontakt med Utväg. Flera intervjuer planeras under 2010.

Forskning – programmanual

För att kunna vara tydligt strukturerat och tillgängligt för upprepade utvärderingar arbetar Utväg med att bygga upp gruppverksamheten enligt Interventions-forskningsmodell (se exempelvis Fraser.M.W. (2004) Intervention Research in Social Work: Recent Advances and Continuing Calleges. Research on Social Work Practice, 14:210-222.) Manualframtagningen har pågått under året och fortsätter under 2010. Samtliga delar av gruppverksamheten kommer att beskrivas i en modifierad manual som beskriver behandlingsmål och metod.

Studiebesök

Under 2009 har Utväg tagit emot flera studiebesök. Studerande och personal har kommit från olika gymnasieskolor i Skaraborg, högskolan Skövde, Örebro högskola, vuxenutbildningen Skövde, Skaraborgsgruppen, polisaspiranter Skaraborg, Gnosjö kommun, kriscentrum Trollhättan, Växjö kommun, Kristianstad kommun, representanter från Regionstyrelsen,

Folkhälsoplanerare Skaraborg, Västra Götalands Kompetenscenter för våld i nära relationer (VKV), Tidaholms socialtjänst, Götene socialtjänst, Bojen Göteborg.

Öppet Hus

Utväg har under året haft Öppet Hus vid två tillfällen, 28 januari och 16 september. Målgruppen har varit personal från samverkande myndigheter och frivilliga organisationer. Syftet med Öppet Hus är, att i seminarieform, erbjuda en inblick i Utvägs verksamhet avseende, kvinno-, barn- och mansverksamheten, det förebyggande arbetet samt forskning/utvärderings- och utvecklingsarbetet.

Båda Öppet Hus dagarna har varit välbesökta (ca 90 besökare vid varje tillfälle) och efterfrågan har varit större än möjligheten att ta emot alla.

Utbildningsdag 13 maj Kyrkans Hus

Utväg arrangerade en utbildningsdag – *Att möta barn som lever med våld, om konsekvenser, bemötande och strategier för behandling*, för personal från samverkande myndigheter . Inledningstalare var Lars-Erik Lindh, ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden östra Skaraborg. Övriga föreläsare var professor Margareta Hydén samt personal från Utväg.

Internutbildning för kvinnosamordnare/verksamhetsledare Utväg Västra Götaland

Kvinnosamordnare och verksamhetssamordnare från Utväg Skaraborg, Utväg Södra Älvsborg samt Utväg Göteborg har deltagit i en tvådagars fördjupningsutbildning i ämnet våldsutsatta kvinnor. Utbildningen finansierades via utvecklingsmedel från länsstyrelsen i Västra Götalands län .

Övrig utbildning, konsultation och samverkan

Under året har Utväg medverkat i olika informationer/utbildningar för frivilliga organisationer, Kyrkan, Trappan utbildning Ersta Sköndal samt kvinnofridskonferens region Luleå. Två personal från Utväg har deltagit i nordisk konferens vid ATV, (Alternativ til Vold) i Oslo. Utväg har deltagit i samverkansmöten med Skaraborgsgruppen, utredningsgruppen för Barnahus, Gryning, Folkuniversitetet, VKV, primärvården Skaraborg, Socialstyrelsen, IMS, Vuxenhabiliteringen Skövde, Utväg Västra Götaland, polisstationerna i Skövde, Lidköping, Falköping, Mariestad och Skara, socialtjänsten i Skövde, Lidköping, Götene, Falköping, Skara och Tidaholm, Volvos kamratförening – utbildning av nya kamratstödjare, deltagande i Volvo Metallklubbs Öppet Hus, utbildat/handlett Arkivators kamratstödjare i samarbete med Falköpings kvinnofridssamordnare samt deltagit i nätverksträffar med SKL (Sveriges kommuner och landsting), Rädda Barnen och Bågen i Stockholm.

Handledning

Verksamhetsledaren har under året handlett Falköpings kvinnofridsgrupp sex tillfällen inom ramen för Utvägs verksamhet.

Hemsida

Hemsidan uppdateras regelbundet. Information om verksamheten finns på hemsida www.utvag.se

Ann Wolmar
Verksamhetssamordnare